

Avalent>Kohtumenetlused>Tsiiviilajad>Millise riigi kohus on pädev kohtuasjaga tegelema? Millise riigi kohus on pädev kohtuasjaga tegelema?

Soome

1 Kas pöörduda tavalisse tsiiviilkohtusse või erikohtusse (nt töövaidluskohtusse)?

Soomes menetlevad tsiiviilajad üldkohtud. Erikohtute poole pöördatakse üldjuhul apellatsiooniga või neis menetletakse selliseid juhtumeid, millega seoses ei ole kohtu poole pöördunud füüsilisest isikust kodanikud.

2 Kui pädev kohus on tavaline tsiiviilkohus (st see on kohus, kes asja menetleb), siis kuidas saan teada, millisesse tsiiviilkohtusse pean ma pöörduma?

2.1 Kas madalama ja kõrgema astme tavaline tsiiviilkohus on erinevad (nt maakohus kui madalama astme kohus ja ringkonnakohus kui kõrgema astme kohus) ning kui need on erinevad, siis milline neist on pädev minu asja arutama?

Tsiiviilajade korral on esimese astme üldkohus Soomes piirkonnakohus (*käräjäoikeus*). Apellatsioonikohtud (*hovioikeus*) menetlevad peamiselt apellatsioone.

2.2 Territoriaalne pädevus (kas minu asja on pädev arutama A linna kohus või B linna kohus?)

2.2.1 Üldise kohtualluvuse põhireegel

Kehtib põhireegel, et hagiavaldus esitatakse kostja elu- või asukohajärgsele esimese astme üldkohtule. See kehtib ka olukordades, kus kostja on juriidiline isik. Vaid väike osa hagiavaldustest menetletakse mujal.

2.2.2 Erandid

2.2.2.1 Millal võib valida, kas pöörduda kostja elukohajärgsesse kohtusse (üldise kohtualluvuse alusel kindlaksmääratud kohus) või mõnda teise kohtusse?

See on muu hulgas võimalik allpool loetletud juhtudel.

Hagiavaldused, mis on seotud abielu lahutamise, kooselu lõpetamise, abielu kehtivuse või vara jagamisega muudel juhtudel kui pärast abikaasa surma, võib esitada selle piirkonna esimese astme kohtule, kus asub ühe abikaasa elukoht või alaline asukoht.

Kostjaks oleva juriidilise isiku filiaali, osakonna, esinduse või muu tegevuskoha tegevusega või kostjaks oleva füüsilisest isikust ettevõtja tegevuskoha tegevusega seotud hagiavalduse võib esitada selle piirkonna esimese astme kohtule, kus asjaomane tegevuskoht asub.

Hagiavaldust, mille tarbija on esitanud kaupleja vastu, võib samuti menetleda selle piirkonna esimese astme kohus, kus asub asjaomase tarbija elukoht või alaline asukoht.

Turukohus (*markkinaoikeus*) toimib esimese astme kohtuna tööstusomandi õiguste ja autoriõigustega seotud vaidluste, avalduste ja kaebuste korral.

Töölepinguga seotud hagiavalduse võib esitada ka selle piirkonna esimese astme kohtule, kus asjaomase lepinguga hõlmatud tööd tavaliselt tehakse. Kui tööd ei tehta tavaliselt samas piirkonnas, võib hagiavaldust, mille töötaja on esitanud oma tööandja vastu, menetleda ka selle piirkonna esimese astme kohus, kus asub tööandja tegevuskoht.

Muudel kui lepingulistel alustel makstava hüvitisega seotud hagiavalduse võib esitada ka selle piirkonna esimese astme kohtule, kus tehti toiming või esines hooletus, mis andis alust nõude esitamiseks, või kus kanti kaasnev kahju. Eespool nimetatud liiki hagiavaldused võib esitada ka hageja elu- või asukohajärgsele esimese astme kohtule, kui nõue põhineb liikluskindlustuse seadusel (*liikennevakuutuslaki*), patsiendikahju seadusel (*potilasvahinkolaki*), tootevastutuse seadusel (*tuotevastuulaki*), keskonnakahju vastu kindlustamise seadusel (*laki ympäristövahinkovakuutuksesta*) või raudteeliiklusega seotud vastutust käsitleval seadusel (*raideliikennevastuulaki*).

Kinnisvaraga seotud hagiavaldused võib esitada ka selle piirkonna esimese astme kohtule, kus kinnisvara asub.

Elatist käsitlevad hagiavaldused võib esitada ka hageja või elatise saaja elukohajärgsele esimese astme kohtule.

Rahvusvaheliste juhtumite korral võidakse kohaldada neid kohtualluvust käsitlevaid eeskirju, mis on sätestatud ELi õigusaktides või välislepingutes.

2.2.2.2 Millal peab valima teise kohtu, mitte kostja elukohajärgse kohtu (üldise kohtualluvuse järgi kindlaksmääratud kohus)?

Pädev kohus ei ole alati kostja elukohajärgne kohus. Näiteks võib tuua järgmised juhtumid.

Isaduse tuvastamisega seotud hagiavaldused tuleb esitada ema või lapse elukoha või alalise asukoha järgsele esimese astme kohtule. Isaõiguste äravõtmisega seotud hagiavaldused tuleb esitada lapse elukohajärgsele esimese astme kohtule.

Lapse hooldusõiguse ja külastusõigusega seotud hagiavaldused tuleb esitada lapse elukohajärgsele esimese astme kohtule.

Hooldusõiguse saamist ja külastusõigust käsitlevate kohtumääruste täitmisele pööramisega seotud hagiavaldused tuleb esitada selle piirkonna esimese astme kohtule, kus asub lapse või kostja elukoht või ajutine viibimiskoht.

Eestkostja määramise, hooldusõiguse lõppemise, ning õigus- ja teovõime piiramise või selliste piirangute kõrvaldamise või muutmise seotud hagiavaldused tuleb esitada selle piirkonna esimese astme kohtule, kus on selle isiku elukoht, kelle õigus- ja teovõimet piiratakse.

Lapsendamise kinnitamisega seotud hagiavaldused tuleb esitada lapsendaja elukoha või alalise asukoha järgsele esimese astme kohtule.

Pärimise ja pärandvaraga seotud hagiavaldused tuleb esitada lahkunu elukoha või alalise asukoha järgsele esimese astme kohtule.

2.2.2.3 Kas pooled võivad valida kohtu, mille pädevusse asi tavaliselt ei kuulu?

Tsiiviilajade korral (kuid mitte hagita menetluste korral) võivad huvitatud isikud teataval tingimustel valida mõne muu kohtu peale tavapäraselt pädeva kohtu (esimese astme kohus).

Tarbijate, töötajate või elatist taotlejate või saavate füüsiliste isikute õigust esitada hagiavaldus kohtumenetluse seadustikus (*oikeudenkäymiskaari*) osutatud kohtule ei saa piirata kohtualluvuse kokkulepetega, välja arvatud juhul, kui sellised kokkulepped on sõlmitud pärast vaidluse tekkimist.

Kohtualluvuse kokkulepped tuleb koostada kirjalikult ning neid võidakse kohaldada ainult konkreetsete vaidluste suhtes või need kokkulepped võivad hõlmata mis tahes hilisemaid vaidlusi, mis tulenevad konkreetsetest õigussuhetest.

3 Kuidas saada teada, millisesse kohtusse tuleks pöörduda, kui asi on erikohtu pädevuses?

Turukohus (*markkinaoikeus*) toimib esimese astme kohtuna tööstusomandi õiguste ja autoriõigustega seotud vaidluste, avalduste ja kaebuste korral. Muudel juhtudel kasutatakse erikohtute süsteemi Soomes kohtumenetluste läbiviimiseks ainult erandjuhtudel.

Lingid

Soome kohtud

Viimati uuendatud: 09/05/2022

Käesoleva veebilehe omakeelset versiooni haldab Euroopa õiguslase koostöö võrgustiku vastav riiklik kontaktpunkt. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Komisjon ja

Euroopa õiguslase koostöö võrgustik ei võta mingit vastutust ega kohustusi seoses käesolevas dokumendis esitatud või viidatud teabe ega andmetega. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.